

# Winkelcentrum Broekerveiling te Langedijk

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet



# Winkelcentrum Broekerveiling te Langedijk

Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet

R. de Beer

2008

Opdrachtgever  
Gemeente Langedijk



**Van der Goes en Groot**  
*ecologisch onderzoeks- en adviesbureau*

Bovendijk 35-G  
2295 RV Kwintsheul

Otterkoog 14a  
1822 BW Alkmaar

[www.vandergoesengroot.nl](http://www.vandergoesengroot.nl)

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Inleiding .....</b>	<b>3</b>
1.1	Aanleiding en doel van het onderzoek .....	3
1.2	Het plangebied.....	3
<b>2</b>	<b>Methode .....</b>	<b>3</b>
<b>3</b>	<b>Resultaten .....</b>	<b>3</b>
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen.....	3
3.2	Beschermde soorten .....	4
3.2.1	Flora .....	4
3.2.2	Vissen .....	4
3.2.3	Amfibieën .....	4
3.2.4	Vogels .....	4
3.2.5	Zoogdieren.....	4
3.2.6	Overige fauna .....	4
<b>4</b>	<b>Flora- en faunawet.....</b>	<b>4</b>
4.1	Zorgplicht .....	4
4.2	Verbodsbepalingen .....	4
4.3	Vrijstellingen .....	5
4.4	Ontheffingsmogelijkheid .....	5
4.5	Procedure.....	5
<b>5</b>	<b>Conclusies en aanbevelingen .....</b>	<b>6</b>
<b>6</b>	<b>Literatuur .....</b>	<b>6</b>

# 1 Inleiding

## 1.1 Aanleiding en doel van het onderzoek

Er bestaan plannen om het gebied rond het winkelcentrum 'Broekerveiling' in de plaats Langedijk her in te richten waarbij onder andere het winkelcentrum zou kunnen worden uitgebreid. In opdracht van gemeente Langedijk heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in het kader van de Flora- en faunawet een *quick scan* uitgevoerd naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna in het plangebied.

Het onderzoek heeft bestaan uit een veldbezoek.

## 1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven. Het plangebied ligt grotendeels omsloten door de bebouwing van Langedijk, wateren in het plangebied staan echter wel in open verbinding met het waterrijke gebied rond de Oosterdel.

# 2 Methode

Het plangebied is op 11 maart 2008 bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Op basis van de aangetroffen biotopen is per soortgroep een inschatting gemaakt van

het mogelijk voorkomen van in ieder geval die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling.

# 3 Resultaten

## 3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

### Boschages

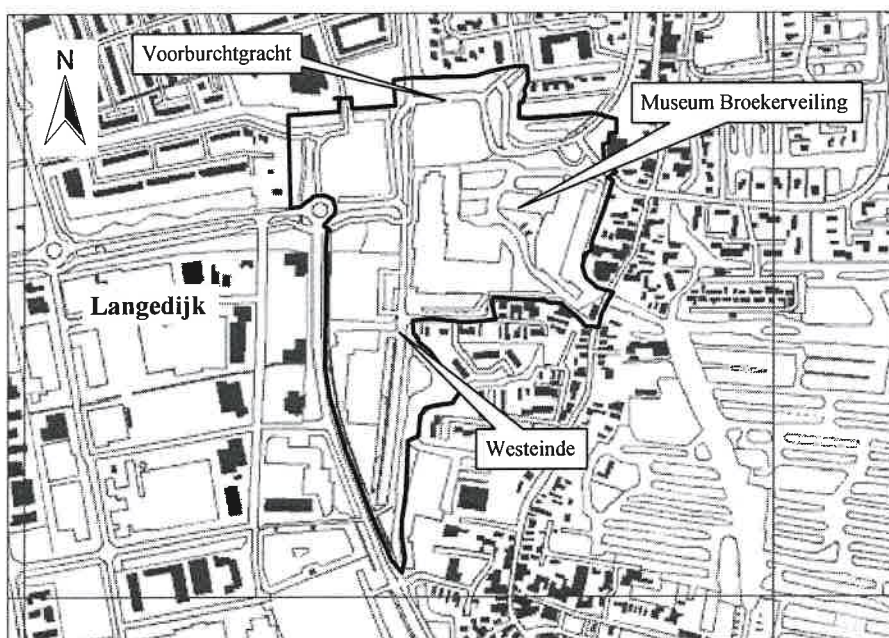
Langs het Westeinde, de Dubbele buurt en rond het winkelcentrum zijn aangeplante oudere bomen (Zomereik, Spaanse aak) aanwezig. Op het parkeerterrein noordelijk van het winkelcentrum en langs het Westeinde zijn heesters aangeplant. Op het terrein van het Museum Broekerveiling staan hoge Zomereiken, Ruwe berken en Zwarte els.

### Graslanden en bermen

Westelijk langs het Westeinde bestaat vrijwel het gehele plangebied uit graslanden en bermen met regulierbeheer. Voor het grootste deel zijn deze graslanden enkele jaren geleden ingezaaid. Zuidoostelijk van het Westeinde ligt langs het water ook nog een grasland met regulierbeheer.

### Wateren en oevers

Door het gehele plangebied liggen brede wateren, deze zijn grotendeels beschoeid maar sommige hebben grasachtige niet te steile oevers met smalle stroken oevervegetatie, waarin oeverplanten als Gele lis en Liesgras voorkomen. In ieder geval de wateren rond het terrein van Museum Broekerveiling kennen een



Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied plangebied

redelijk ontwikkelde watervegetatie. Er groeit Watergentiaan en lokaal Gele plomp en Waterlelie. Ook is er ondergedoken watervegetatie aanwezig (GROOT, 2006). Op het moment van het veldbezoek was in andere wateren geen watervegetatie waarneembaar, maar deze is op het moment van het veldbezoek nog slecht ontwikkeld.

### Bebouwing

In het onderzoeksgebied bevindt zich het winkelcentrum en het Museum Broekerveiling. Deze gebouwen hebben een dakbedekking met dakleer (winkelcentrum). De bebouwing heeft geen opvallende gaten of achterstallig onderhoud.

### Overig

In het plangebied zijn delen verhard. Zo liggen langs het Westeinde en noordelijk van het winkelcentrum parkeerterreinen en zijn diverse wegen en trottoirs aanwezig.

## 3.2 Beschermde soorten

### 3.2.1 Flora

In het plangebied werd geen beschermde flora aangetroffen. Mogelijk komt Breedbladige wespenorchis voor. In het water komt met zekerheid de Zwanenbloem voor. Deze soorten zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime.

### 3.2.2 Vissen

De brede wateren in het plangebied zijn geschikt voor de Bittervoorn en de Kleine modderkruiper. Deze beide soorten zijn streng beschermd. Tijdens een inventarisatie in 2006 werden op het terrein van het Museum Broekerveiling geen beschermde vissoorten aangetroffen (VAN STRAATEN, 2006).

### 3.2.3 Amfibieën

Het onderzoeksgebied biedt geschikt biotoop voor een aantal algemene soorten amfibieën zoals Bruine- en Groene kikker en de Gewone pad. Deze soorten zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime. Het gebied is niet geschikt voor de Rugstreeppad.

### 3.2.4 Vogels

In de bomen en het struweel kunnen algemene vogels broeden zoals bijvoorbeeld duiven, Merel, Ekster of Winterkoning. Langs en in de wateren zouden Fuut,

Wilde eend, Waterhoen en Meerkoet kunnen broeden. Voor vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd. Men dient de werkzaamheden waarbij nesten verstoord kunnen worden buiten het broedseizoen te verrichten, dus niet van 15 maart tot 15 juli.

### 3.2.5 Zoogdieren

Op het onderzoeksterrein kunnen algemene (kleine) zoogdieren voorkomen. Het gaat dan om soorten zoals Egel, Haas en kleine muizensoorten zoals Bosmuis, Veldmuis en Bosspitsmuis. Al deze soorten zijn beschermd volgens het lichtste beschermingsregime. Het gebied maakt vrijwel zeker ook deel uit van een groter foerageergebied voor een aantal (algemene) vleermuissoorten. Vanwege het ontbreken van gaten of geschikte daken in de bebouwing is het (tijdelijk) verblijven van vleermuizen niet waarschijnlijk.

### 3.2.6 Overige fauna

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde diersoorten, in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

## 4 Flora- en faunawet

### 4.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Flora- en faunawet is de zorgplicht in artikel 2. Hierin staat dat “dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

### 4.2 Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bepaalt dat het verboden is planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (art. 8).

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te

sporen, dan wel opzettelijk te verontrusten (art. 9 en 10).

Verder is het verboden van beschermde diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (art. 11) en dit geldt ook voor eieren (art. 12).

Vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van vaste rust- of verblijfplaatsen en zijn daarom jaarrond beschermd.

### 4.3 Vrijstellingen

Bij Algemene Maatregel van Bestuur is de Mol vrijgesteld van de verboden van de artikelen 9 t/m 11 en daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis vrijgesteld in of op gebouwen of daarbij behorende erven<sup>1</sup>.

In een ministeriële regeling zijn vervolgens nog andere algemene soorten aangewezen die alleen vrijgesteld zijn van de verboden van de artikelen 8 t/m 12, indien het gaat om werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik of van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting<sup>2</sup>. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, maar de zorgplicht blijft onverminderd gelden. Dit wordt het "lichtste beschermingsregime" genoemd, geldend voor de z.g. "tabel 1"-soorten (zo genoemd naar de toelichting bij de bovengenoemde Regeling en ook gehanteerd in de LNV-brochure "Buiten aan het werk?"). Broedvogels vallen hier niet onder.

### 4.4 Ontheffingsmogelijkheid

De realisatie van activiteiten, zoals het aanleggen van woningbouw- of bedrijventerreinen, heeft veelal beschadiging of de vernieling tot gevolg van de voortplanting- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende beschermde soorten. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing volgens artikel 75 van de Flora- en faunawet<sup>3</sup> aangevraagd worden.

Als er andere beschermde soorten voorkomen dan de soorten die zijn vrijgesteld van de verboden, kan de voorgenomen (bouw)activiteit alleen worden gerealiseerd als een ontheffing is verleend. De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voed-

selkwaliteit, op basis van de twee andere beschermingsregimes<sup>4</sup>:

- ♣ Zwaar beschermingsregime, geldend voor soorten van bijlage IV van de Habitatrictlijn en voor apart aangewezen soorten in een vernieuwde "bijlage 1" van het Besluit vrijstellingen beschermde dier- en plantensoorten. Zij vormen samen de "tabel 3"-soorten.
- ♣ Minder zwaar beschermingsregime, geldend voor de overige beschermde soorten ("tabel 2"), waaronder alle vogelsoorten, maar niet de eerdergenoemde algemene soorten ("tabel 1"). Indien men in het bezit is van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode hoeft ook voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden.

### 4.5 Procedure

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden in welke mate er sprake is van negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op aanwezige soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin dit wordt ondernomen.

Zijn er negatieve effecten op soorten van het zware of minder zware beschermingsregime, dan dient een "Aanvraag ontheffing, ingevolge Flora- en faunawet artikel 75, vierde lid of vijfde lid onderdeel c" te worden ingediend bij de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV. Deze aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ het desbetreffende projectplan;
- ♣ een actuele inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plan- gebied;
- ♣ een beschrijving van de te verwachten schade voor de in de aanvraag vermelde soorten;
- ♣ een beschrijving hoe de schade aan de beschermde soorten tot een minimum kan worden beperkt;
- ♣ een beschrijving van voorgenomen mitigerende en/of compenserende maatregelen indien schade onvermijdelijk is;

Voor de eerdergenoemde "tabel 3-soorten" dient wegens een uitgebreide toets ook te worden vermeld:

- ♣ onderbouwing van de keuze voor de geplande locatie van de voorgenomen activiteit en onderzoek naar alternatieve locaties;
- ♣ de onderbouwing van het maatschappelijk belang van de voorgenomen activiteit;
- ♣ een toelichting op de afweging van de voorgenomen activiteit.

De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium "doet geen afbreuk aan gunstige staat van instand-

<sup>1</sup> Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, Staatsblad 2000, 525, art. 16e

<sup>2</sup> Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet, Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23

<sup>3</sup> Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, Staatsblad 2000, 525

<sup>4</sup> wijziging in Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten in Staatsblad 2004, 501, vnl. artt. 16b en 16c



houding van de soort (populatie-niveau)". Er dient rekening te worden gehouden met een doorlooptijd van 2 maanden.

## 5 Conclusies en aanbevelingen

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten uit de soortgroepen planten, vissen, amfibieën, vogels en (kleine) zoogdieren.
- ♣ Gezien het aanwezige biotoop, het oppervlak, de geografische ligging en informatie uit de vakliteratuur over populaties in de omgeving, zullen van de planten, amfibieën en (kleine) zoogdieren hoofdzakelijk beschermde algemene soorten aanwezig zijn.
- ♣ Voor de aangetroffen of verwachte beschermde algemene soorten gelden de verbodsbepalingen niet als het gaat om werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing is dan niet nodig.
- ♣ In het plangebied kunnen broedvogels voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli. Indien op het terrein buiten het broedseizoen bewoonde nesten aanwezig zijn, is een ontheffing wel nodig.
- ♣ In het onderzoeksgebied kunnen beschermde vissen uit tabel 2 en 3 voorkomen. Indien in het kader van de voorgenomen ingreep werkzaamheden aan oevers en water(en) worden verricht, is onderzoek naar beschermde amfibieën en vissen uit tabel 2 en 3 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Het gaat dan om Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Worden tijdens de veldinventarisatie een of meer van deze soorten aangetroffen, dan dienen eventuele (negatieve) effecten van de ruimtelijke ingreep te worden beoordeeld. Zijn er negatieve effecten aanwezig, dan dient een ontheffingsaanvraag te worden ingediend, waarin passende mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven.
- ♣ Voor de eventueel aanwezige foeragerende vleermuizen, hoeft, gezien het feit dat het foerageergebied nauwelijks wordt aangetast, geen ontheffing te worden aangevraagd omdat er geen significant effect op hun leefgebied is. Met andere woorden 'de gunstige staat' komt niet in het geding.
- ♣ Op grond van de bevindingen in deze *quick scan* is vervolgonderzoek naar beschermde soorten (vissen) noodzakelijk als gewerkt wordt aan de oevers en de wateren binnen het plangebied.

Voor alle beschermde soorten (alle regimes) geldt de zorgplicht (zie §4.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Versturende werkzaamheden (zoals het kappen van bomen en struiken) dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden om verstoring van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt ruwweg van maart tot en met juli;
- ♣ Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Om schade aan vissen en amfibieën te beperken moeten de werkzaamheden aan wateren en oevers zoveel mogelijk worden uitgevoerd in de periode augustus tot en met oktober in verband met de perioden van voortplanting en overwintering.
- ♣ Om uitsluitel te verkrijgen omtrent het voorkomen van beschermde vissen wordt een inventarisatie aanbevolen als aan wateren of oevers wordt gewerkt. De optimale periode voor dergelijk onderzoek is mei-september.

## 6 Literatuur

- BROEKHUIZEN, S., B. HOEKSTRA, V. VAN LAAR, C. SMEENK & J.B.M. THISSEN (RED.), 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. 3<sup>e</sup> herziene druk. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- GROOT, J., 2006. *Uitbreiding Museum Broekerveiling te Broek op Langedijk, toetsing in het kader van de Flora- en faunawet*, Van der Goes en Groot, Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M., J.H.J SCHAMINÉE, 2004. *Europese Natuur in Nederland, Soorten van de habitatrictlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJDEN, R. VAN DER, 2005. *Heukels' Flora van Nederland*. 23<sup>e</sup> druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- NEDERLANDSE VERENIGING VOOR LIBELLENSTUDIE 2002. *De Nederlandse Libellen (Odonata)*. – *Nederlandse Fauna 4*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- NIE, H.W. DE & G. VAN OMMERING, 1998. *Bedreigde*



- en kwetsbare zoetwatervissen in Nederland. Toelichting op de Rode Lijst. Rapport nr. 33, IKC Natuurbeheer, Wageningen.*
- NIE, H.W. DE, 1997. *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. 2<sup>e</sup> herziene druk. Media Publishing Int. bv, Doetinchem.*
- NÖLLERT, A, C. NÖLLERT, 2001. *Amfibieëngids van Europa. TIRION Uitgevers bv, Baarn.*
- PETERS, T.M.J., C. VAN ACHTERBERG, W.R.B. HEITMAN, W.F. KLEIN, V. LEFEBER, A.J. VAN LOON, A.A. MABELIS, H. NIEUWENHUIJSEN, M. REEMER, J. DE ROND, J. SMIT, H.H.W. VELTHUIS, 2004. *De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.*
- RUITENBEEK, W., C. SCHARRINGA & P.J. ZOMERDIJK, 1990. *Broedvogels van Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, Haarlem.*
- SDU UITGEVERS, 2002-2007. *Flora- en faunawet, bewerkt en toegelicht door M.A. Huber, mr. drs. D. van der Meijden, J.A.M. van Spaandonk & mr. A.S. Vreugdenhil. Koninklijke Vermande, Den Haag.*
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.*
- STRAATEN, M. VAN, 2006. *Uitbreiding Museum Broekerveiling te Broek op Langedijk, Vissinventarisatie, Van der Goes en Groot, Alkmaar.*
- STUMPEL, TON, STRIJBOSCH, HENK. 2006. *Veldgids Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.*





**Van der Goes en Groot**  
*ecologisch onderzoeks- en adviesbureau*

Hazenkoog 35A  
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G  
2295 RV Kwintsheul

*[www.vandergoesengroot.nl](http://www.vandergoesengroot.nl)*